

TALE

Samråd om konsekvenser af jobreformen den 11. september 2018

18. september 2018

J.nr. 2018 - 2646

CAP
Mette Rude
Kristine Svendsen

Samrådsspørgsmål AW

Mener ministeren, at han har givet et retvisende billede til offentligheden af kontanthjælpsloftets og 225 timers reglens effekt på beskæftigelsen af kontanthjælpsmodtagere på baggrund af den kritik som er rejst af DRs Detektor den 8. marts 2018 i udsendelsen "Virker kontanthjælpsloftet" og af Rockwoolfonden i Jyllandsposten den 9. marts 2018, jf. artiklen: "Økonomer: Løkke overdriver effekten af kontanthjælpsloftet"?

Samrådsspørgsmål AX

Vil ministeren forklare, hvorfor han tager beskæftigelsesministeriets effektanalyse af Jobreform fase 1 til indtægt for at kontanthjælpsloftet og 225 timers reglen er en primær årsag til at flere kontanthjælpsmodtagere er kommet i job eller uddannelse?

Samrådsspørgsmål BH

Ministeren bedes redegøre for, om effekterne fra kontanthjælpsloftet og 225 timers reglen har sammenhæng med de 9 pct. stigning i udsættelser, der jf. opgørelsen 2018 fra Domstolsstyrelsen - Danmarks Domstole, har fundet sted fra 2016 til 2017, hvor der ellers har været fremgang i samfundsøkonomien?

Samrådsspørgsmål BQ

Vil ministeren forklare, hvorfor han i en pressemeddelelse af 12. juni 2018 siger at "der er intet der tyder på at kontanthjælpsmodtagere er tvunget til at flytte på grund af loftet", på trods af at STAR selv konkluderer, at deres analyse af flyttemønstrene ikke kan bruges til at konkludere sådan, og på trods af at samme analyse viser, at der i 2017 er en stigning i antal flytninger blandt kontanthjælpsmodtagere, som er ramt af loftet.

Indledning

Tak for det. Samrådsspørgsmålene bliver besvaret under et, og det som er temaet i dag, for samrådet eller for samrådene, handler om virkningerne af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen. Det gælder både i forhold til, om folk, der omfattes af lof-

tet og timereglen, afgår til beskæftigelse, og om flere af dem flytter fra deres bolig.

Spørgsmål AW og AX handler om det første: Beskæftigelseseffekterne – med udgangspunkt i Beskæftigelsesministeriets effektanalyse af Jobreform fase 1, som blev offentliggjort tilbage i februar måned.

Spørgsmål BH og BQ handler om flyttemønstre og antallet af udsættelser.

Beskæftigelseseffekter og ny analyse

Jeg vil starte med de to spørgsmål om beskæftigelseseffekterne, og jeg vil med det samme sige, at der som sådant ikke er noget nyt at fremhæve i forhold til det samråd vi også havde her den 27. juni 2018, hvor jeg havde fornøjelsen af at besvare en række lignende spørgsmål.

Men det skal ikke afholde mig fra at gentage nogle af de konklusioner som der var fra samrådet før sommerferien

Beskæftigelsesministeriets effektanalyse blev trukket tilbage i starten af juni, efter der fra flere sider blev rejst tvivl om analysen. Beskæftigelsesministeriet og Finansministeriet er i gang med at lave en ny effektanalyse, som ventes at blive offentliggjort i løbet af efteråret 2018.

Før den nye effektanalyse foreligger, kender vi derfor ikke til virkningerne af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen. Vi kan gisne om det – og det kan vi blandt andet gøre ud fra deskriptive analyser af, hvor mange der er kommet i beskæftigelse. Det var også fremme ved samrådet i juni. Men det er selvfølgelig også afgørende at slå fast, at en deskriptiv analyse, ikke er en effektanalyse.

Lad mig derfor kort opsummere fra sidst, hvad den nye effektanalyse kommer til at indeholde.

I lyset af de rigtig gode konjunkturer i Danmark er det selvfølgelig helt centralt, at analysen tager højde for konjunkturernes indvirkning på beskæftigelseseffekten.

Jeg vil også gerne understrege, at vi kommer til at se *samlet* på effekten af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen. Det er analytisk ikke muligt at skille de to regler fra hinanden.

Den nye analyse vil, i det omfang data og metode tillader det, yderligere undersøge reformens effekt på, om flere kontanthjælpsmodtagere arbejder ved siden af deres ydelse.

Vi kan nemlig se i tallene, at flere kontanthjælpsmodtagere har beskæftigelse ved siden af deres kontanthjælp end tidligere.

Analysen vil desuden forsøge at se isoleret på afgang til beskæftigelse og dermed imødekomme kritikken af, at den første analyse så på den samlede afgang til både beskæftigelse og uddannelse. Det vil også i den nye analyse være nødvendigt at isolere effekten af andre reformer og regelændringer, som kan påvirke afgang fra kontanthjælpsystemet til fx beskæftigelse.

Det betyder, at effektanalysen kommer til at se på en afgrænset gruppe af kontanthjælpsmodtagere.

Hvis vi ønsker at få et indblik i den samlede effekt, bliver det med en række forbehold. Det er der heller ikke noget odiøst i. Det er helt normalt, når man laver sådan en type af effektanalyse.

Færre på kontanthjælp

Indtil den nye effektanalyse foreligger, kan vi jo heldigvis forholde os til, at antallet af personer i kontanthjælpssystemet bliver ved med at falde, nærmest måned for måned. Og det synes jeg faktisk er en rigtig glædelig udvikling.

Fra 1. april 2016, hvor kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen trådte i kraft, og frem til maj 2018, er der 26.600 færre fuldtidspersoner i kontanthjælpsystemet.

Det skyldes både en *lavere tilgang* til kontant-hjælpssystemet og en *større afgang* fra kontant-hjælpssystemet.

Der er samtidig ikke noget, der tyder på, at faldet alene skyldes, at flere modtager andre ydelser i stedet for kontanthjælp.

Det samlede antal offentligt forsørgede er faldet med ca. 45.400 fuldtidspersoner fra april 2016 og frem til april 2018. I bund og grund et rigtigt flot tal.

Selvom antallet af personer på førtidspension, fleksjob, ledighedsydelse, ressourceforløb, revalidering, forrevalidering, sygedagpenge og jobafklaringsforløb samlet set er steget med 6.200 fuldtidspersoner, modsvarer det langt fra faldet i antallet af personer i kontanthjælpssystemet.

Det store fald skyldes uden tvivl, at det går godt på arbejdsmarkedet og i dansk økonomi. Det har jeg aldrig lagt skjul på, og det understregede jeg også meget klart ved samrådet i juni måned.

Det er rigtigt, at jeg også har meldt ud, at jeg tror, at kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen har en medvirkende årsag. At folk indretter sig efter reglerne. I min verden giver det god mening.

Flyttemønstre og udsættelser

Jeg vil nu gå videre til spørgsmål BH og BQ, og jeg vil starte med BQ, som handler om en analyse af flyttemønstre blandt kontanthjælpsmodtagere, som Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har udarbejdet.

Hr. Finn Sørensen har stillet spørgsmålstegn ved mine udtalelser om analysen og henviser til Beskæftigelsesministeriets pressemeddelelse, hvor jeg udtaler, at *”der er intet der tyder på, at kontanthjælpsmodtagere er tvunget til at flytte på grund af loftet”*.

Hr. Finn Sørensen mener, at analysen viser det modsatte: At antallet af flytninger blandt kontanthjælpsmodtagere berørt af loftet er steget i 2017.

Og derfor synes jeg, at det giver god mening, nu kort at gennemgå tallene.

2017 er det første hele år med de nye regler, fordi kontanthjælpsloftet først fik virkning fra slutningen af 2016. Det var jo midt i 2016, at reglerne blev ændret.

Så hvis vi skal have det mest retvisende før-efterbillede, så skal man jo netop sammenligne 2017 med 2015 og 2014, da det er hele år som ikke er forurenede af regelændringer.

Ser vi på omfanget af flytninger i 2017 i forhold til 2014 og 2015, fremgår det, at en mindre andel på kontanthjælp flytter end tidligere. Det gælder også, når vi zoomer ind på gruppen af kontanthjælpsmodtagere, som var berørt af loftet i 2017, som hr. Finn Sørensen henviser til.

I 2014 flyttede 7,9 pct. af de kontanthjælpsmodtagere, som i 2017 var berørt af loftet. I 2015 flyttede 7,0 pct. af de kontanthjælpsmodtagere, som var berørt af loftet i 2017. I 2016 var det 5,7 pct., og i 2017 flyttede 6,0 pct. af de kontanthjælpsmodtagere, som var berørt af loftet i 2017.

Og det betyder, at der er en lille stigning fra 2016 til 2017 – men et klart fald, når vi sammenligner 2017 med både 2014 og 2015, som jo er det jeg nævnte før, er de år som giver mening at sammenligne med, fordi 2016 jo var forurenset i forhold til regelændringer.

Samme billede går igen, når vi ser på kontanthjælpsmodtagere berørt af 225-timersreglen i 2017.

I 2014 flyttede 10,0 pct. af de kontanthjælpsmodtagere, som i 2017 var berørt af timereglen. I 2015 var det 8,9 pct. af de kontanthjælpsmodtagere, som var berørt af timereglen i 2017. I 2016 var det 8,2

pct., og i 2017 flyttede 7,9 pct. af de kontant-hjælpsmodtagere, som var berørt af timereglen i 2017.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har lavet en ekstra opgørelse i anledning af samrådet, hvor der ses på flyttemønstre blandt kontant-hjælpsmodtagere, der både var berørt af loftet og timereglen i 2017.

Igen viser tallene det samme. Færre flyttede i 2017 i forhold til både 2014 og 2015.

I 2014 flyttede 7,4 pct. af de kontanthjælpsmodtagere, der var berørt af både loftet og timereglen i 2017. I 2015 var det 6,5 pct. I 2016 var det 5,1 pct., og i 2017 flyttede 5,8 pct.

Jeg skal selvfølgelig nok sørge for, at de nye opdaterede oplysninger også bliver sendt til udvalget snarest, sådan at udvalget selv for mulighed for at dykke ned i tallene.

Jeg er klar over, at vi ikke kan sige noget om, hvorvidt faldet i flytninger er en effekt af vores politik. Men jeg kan i hvert fald konstatere, at oppositionens varslinger og mange dommedags profetier ikke har holdt stik.

Der er *ikke* sket en voldsom stigning i antallet af kontanthjælpsmodtagere, der fraflytter deres bolig, efter at vi har indført kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen. Og det er jo i bund og grund en rigtig glædelig nyhed.

Svar på spørgsmål BH om udsættelser

Det sidste spørgsmål BH handler om antallet af udsættelser.

Der er det sådan, Hr. Torsten Gejl henviser til en opgørelse fra Domstolsstyrelsen, hvor det fremgår, at antallet af udsættelser er steget med 9 pct. fra 2016 til 2017.

Igen synes jeg, det er på sin rette plads, at vi ikke kun sammenligner med 2016, hvor reglerne først fik virkning fra slutningen af året, men også ser på årene, før jobreformen trådte i kraft.

I 2014 var der 3.184 udsættelser. I 2015 var der 2.551. I 2016 var der 2.115, og i 2017 var der 2.306 udsættelser.

Der er en lille stigning fra 2016 til 2017. Til gengæld er der i 2017 betydeligt færre udsættelser end i henholdsvis 2014 og 2015, hvor kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen endnu ikke var trådt i kraft.

Jeg vil gerne understrege to ting. *For det første* er antallet af udsættelser i 2017 det næstlaveste i de seneste 15 år. Der er på ingen måde tale om en eksplosion, som nogen politiske partier jo forudsagde, dengang loftet og timereglen blev indført.

For det andet er 2.300 udsættelser i 2017, jo en meget trist situation for de berørte mennesker. Det, at blive sat ud af sin bolig, er bestemt en alvorlig sag. Der kan dog også være mange forskellige årsager til, at man kommer i den ulykkelige situation.

Tidligere undersøgelser fra VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd – viser, at der sjældent kun er tale om én enkelt forklaring på, at lejere sættes ud af deres bolig. Der er typisk tale om en række faktorer, som spiller ind. Det kan være manglende evne til at administrere egen økonomi, stor gæld, psykiske problemer, misbrug og også andre faktorer.

Afslutning

Og lad mig så til sidst understrege, at jobreformen ikke ændrer på, at man som ydelsesmodtager i kontanthjælpssystemet fortsat har et rimeligt forsørgelsesgrundlag.

Vi har derfor også hele tiden haft en forventning om, at vi ikke ville se en voldsom stigning i hver-

ken antallet, der fraflytter deres bolig eller antallet af udsættelser.

Men det er klart, at jeg følger selvfølgelig denne udvikling meget tæt, og det samme gør Beskæftigelsesudvalget, og på den måde så har vi jo hele tiden et godt overblik over hvordan udviklingen kommer til at foregå.

Tak for ordet.